

Finnish B – Standard level – Paper 1
Finnois B – Niveau moyen – Épreuve 1
Finés B – Nivel medio – Prueba 1

Monday 8 May 2017 (afternoon)
Lundi 8 mai 2017 (après-midi)
Lunes 8 de mayo de 2017 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Teksti A

Seitsemän askelta täydelliseen listaan

Listat ovat ilmiö. Käsi ylös hep, jos joku ei vielä ole törmännyt mediassa – erityisesti netissä – lukijoita neuvoviin artikkeleihin, jotka esitetään numeroituina luetteloina. Niitä pursuavat niin iltapäivälehtien nettisivut, naistenlehdet kuin blogitkin. Puhun nyt esimerkiksi näin otsikoiduista jutuista:

5

- Nappaa halvemmat lennot – kuusi vinkkiä
- Viisi neuvoa – näin jaat kimppataksin

Aika houkuttelevia, eikö? Mikä listoissa kiehtoo? Meihin on sisäänrakennettu pyrkimys ja halu oppia tekemään kaikki aina paremmin. Samalla tahti maailmassa kiihtyy kaiken aikaa. Kenelläkään ei ole aikaa sivistää itseään loputtomiin. Meillä kaikilla kun on päivässä ne samat 24 tuntia. Siksi lista, joka lupaa kertoa kaikki pääkohdat lyhyesti ja ytimekkäästi, on pomminvarma keino herättää lukijan mielenkiinto.

10

Miksi numeroita?

15

Numeroitujen listojen suosio piilee siinä, että ihmisaivot käsittelevät numeroita paljon nopeammin kuin sanoja. Numeroitu luettelo on kiireiselle tiedon metsästäjälle suorastaan lumoava lupaus. Se kertoo, että luvassa on rajallinen määrä valmiiksi jäsenneiltyä tietoa – ei sivukaupalla polveilevaa proosaa. Numerointihan pakottaa pilkkomaan tiedon nopeasti hotkaistaviin palasiin. Näin lukija pystyy vähällä vaivalla silmäilemään tärkeät kohdat ilman, että hänen tarvitsee pysähtyä lukemaan koko juttua.

20

Millainen numerolista toimii?

Tutkimusten mukaan lukijoita vetävät tehokkaimmin puoleensa listat, joissa on pariton määrä kohtia. Aivot nimittäin käsittelevät tietoa erityisen tehokkaasti, kun tietomassa on jaettu parittomaan määrään osasia. Markkinointiviestinnässä elää myös uskomus, että parittomat numerot ovat uskottavampia. Miksi? Koska pariton lukumäärä kuulostaa parilliseen verrattuna lukijan korvissa ikään kuin aidommalta ja harkitummalta. Harkitse siis vielä, otsikoitko listasi "10 kärjessä" -tyyliin.

25

30

Näin se syntyy – 7 vinkkiä

1

Otsikoi vetävästi

Otsikko myy juttusi lukijalle – tai sitten ei. Kannattaa siis satsata otsikkoon. Jos tekstiä on enemmän kuin pari riviä, muista väliotsikko.

35

2

Pussaa

KISS (Keep It Short and Simple) eli suomeksi lyhyestä virsi kaunis. Napakka ja helposti ymmärrettävä lause päihittää pitkän ja monimutkaisen.

40

3

Muista rytmi

Lukijaa ei saa uuvuttaa pitkillä ja raskailla kappaleilla – pidä ne mahdollisimman lyhyinä!

4

Konkretisoi

Kerro havainnollinen esimerkki.

45

5

Pysy asiassa

Rajaa listan aihepiiri tiukasti, älä jaarittele.

6

Visualisoi

Havainnollista hyödyntämällä kuvia tai liikkuvaa kuvaa.

7

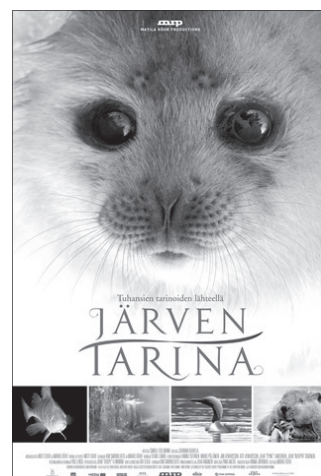
Laske harkitusti

Pariton määrä on tehokkaampi kuin parillinen.

Marjo Kosonen, <http://cocomms.com> (2016)

Teksti B

Järven tarina

5 Vuonna 2012 *Metsän tarina* kuljetti katsojat syvälle suomalaiseen metsään. Luontodokumentti esitteli koko joukon metsän eläjiä linnuista karhuihin. *Metsän tarina* lainasi kertomuksensa suomalaiskansallisesta mytologiasta, muun muassa Kalevalasta. Taianomaisen kokemuksen ohjasivat Ville Suhonen ja Kim Saarniluoto.

10 *Järven tarina* on *Metsän tarinan* sisarteos, mutta tällä kertaa ohjaajanpallille nousi molempien elokuvien tuottajanakin toimiva Marko Röhr Saarniluodon kera. *Järven tarina* sukeltaa syvälle Suomen tuhansiin järviin, jokiin ja lampiin. Vanhat tarinat ja myyttiset olennot heräävät henkiin vesistöjen syvyyksissä. Koskaan ennen eivät katsojat ole päässeet tutustumaan vesialueidemme elämään näin läheltä.

15 *Järven tarina* kertoo veden kiertokulusta, jota ilman elämä maapallolla ei olisi mahdollista. Vuodenaikojen vaihtuessa kertojana toimiva Samuli Edelmann sekä heleä-ääninen laulaja Johanna Kurkela johdattavat katsojat suomalaisten tarujen, uskomusten ja uskontojen kosteaan maailmaan. Tunnelmallisen musiikin ja laulun avulla vesiemme eläimistöä luodaan veden haltiahenkiä, olentoja, joihin esi-isämme uskoivat ja joita he ymmärsivät ja kunnioittivat. Ilman maagis-uskonnollista yhteyttä luontoon olisimme vaipuneet pimeyteen ja kaaokseen. Vaikka ajatus tuntuu nykyaikaisesta ihmisestä kaukaiselta, niin ehkäpä tämän kaltaisten dokumenttien kautta voi urbaaneinkin ihminen löytää uuden suhteen kauniiseen luontoomme.

20 *Metsän tarinan* kertojääännet olivat dokumentin heikointa antia. *Järven tarinasta* puolestaan on vaikea löytää minkäänlaista kritisoitavaa. Katsoja ei herpaannu hetkeksikään, vaikka kalojen ja muiden öttiäisten seuraaminen valkokankaalta voikin äkkiseltään kuulostaa melkoisen huonolta ajanvietteeltä; elokuvan tuotantotiimi on siis tehnyt upeaa työtä. Dokumentin kuvakieli on voimakasta, musiikki tukee kohtauksia täydellisesti, leikkaus on sujuvaa, hankalasti kuvattava vedenalainen maailma on terävää ja kirkasta katseltavaa.

30 [– X –] mikä *Järven tarinassa* on arvokkainta? Suhteemme luontoon on nykyään lähinnä sitä, [– 15 –] huidomme itikoita iholtamme, ärsyynnymme kesäsateesta sekä valitamme Facebookissa siitä, kuinka ne pihalla olevat linnut pitävät taas kamalaa meteliä. [– 16 –] on positiivista nähdä *Järven tarinan* kaltaisia elokuvia, jotka puhuvat katoavan luonnon puolesta. Jokaisen meistä olisi hyvä pysähtyä ihastelemaan luonnon kauneutta. Ottakaamme aikaa katsoa *Järven tarina*, [– 17 –] myös Suomen luonto on hiljalleen katoamassa. Arvostakaamme sitä, [– 18 –] elokuvan tekijät ovat meidän ja luonnon puolesta tehneet.

Suomalaisnaiset kehittivät nyhtökauran

Kasvisruuan ystävät ja ruokaintoilijat kohisevat uudesta suomalaisinnovaatiosta, joka on tulossa syksyllä kaappoihin. Nyhtökaura on kaurasta ja pavusta kehitettyä ”täydellistä proteiinia”, josta on helppo tehdä ruokaa jauhelihan tai kanan tapaan. Maku muistuttaa kuulemma mietoa kanan makua. Ihmetuotteen keksi kaksi ruuasta innostunutta helsinkiläistä naista, jotka ystäväystyivät jo lukiossa. Reetta Kivelä, 38, on kauratutkija, elintarviketieteiden tohtori ja neljän lapsen äiti. Hänen bisneskumppaninsa on Maija Itkonen, 38. Innovaatio syntyi, kun ystävykset pohtivat, miksi markkinoilta ei löydy kiireisille ruuanlaittajille maukasta kasvisvaihtoehtoa jauhelihalle. ”He haluavat syödä lihan sijasta enemmän kasviksia. Halutaan jotakin, jota on helppo napata jääkaapista hellalle ja joka maistuu kaikille”, Kivelä kuvaa. Tarjolla on ulkomaisesta soijasta koostettua tofua, vehnägluteenista tehtyä seitania tai teollisesti kasvatetusta sieniproteiinista ja kananmunasta kehitettyä quornia. Mutta Kivelälläpä oli taskussaan valttikortti: suomalainen kaura. ”Maailmalla ei ole vielä osattu hyödyntää sitä.”

Kaurasta Kivelä teki neljä vuotta sitten väitöskirjan Helsingin yliopiston viljateknologian laitoksella. ”Yliopistolla opin, että aina kannattaa lyödä päätänsä seinään. Vastauksia saa, kun tarpeeksi kauan kysyy.” Hän on myös työskennellyt elintarvikealan yrityksissä, viimeksi Fazerilla. Itkosella on puolestaan kokemusta kasvuyrittämisestä. Kun porukkaan liittyi vielä palkokasvien tutkija Zhong-Qing Jiang Helsingin yliopistosta, innovaatiotiimi oli kasassa. ”Yhdistämällä kauran ja pohjoisessa kasvavan härkävavun saimme aikaan ravitsemuksellisesti ja ekologisesti loistavan, allergeenivapaan tuotteen. Aloimme uskoa asiaan”, Kivelä kertoo.

Yhteinen startup-yritys Gold&Green Foods syntyi vajaa vuosi sitten. Laboratorio sijaitsee Helsingin Lauttasaaressa. Toukokuussa kasvuyritys järjesti ensimmäisen rahoituskierroksen. ”Olemme saaneet taaksemme hienoja sijoittajia, jotka uskovat tuotteeseemme”, Kivelä kertoo. Toinen kierros on juuri sulkeutumassa. Tiimi on nyt luomassa nyhtökauran ympärille kokonaista tuoteperhettä. ”Tarvitaan vielä paljon laboratoriotestejä, brändäystä, pakkausten kehittelyä ja markkinointia. Uskomme saavamme tuotteet kaupan hyllylle lähivuosina”, Kivelä kertoo. Tekijät vakuuttavat, että pohjoismainen kasvistuote voi olla menestys myös Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Kiinassa.

Katri Kallionpää, www.hs.fi (2016)

Teksti D

Vapaaehtoistyöhön virtaa väkeä

Hyviä uutisia! Suomalaisetko kylmiä, välinpitämättömiä ja itsekkäitä? Päinvastoin. Tähän maahan on syntynyt todellinen vapaaehtoistyön aalto, väittää kansalaistoiminnan johtaja Laura Hakoköngäs Diakonissalaitoksesta.

Hyvä uutinen on sekin, että ihan tavalliset ihmiset myös osaavat auttaa eivätkä säily kanssakulkijoiden ongelmia. Auttamisesta on jopa tullut trendikästä. Hyväntekeväisyys näkyy katukuvassa ja mediassa. Nyt on otettu myös uusi askel. On siirrytty pelkästä rahan keräämisestä tekemään vapaaehtoistyötä.

Suomalaiset ovat vapaaehtoistyön tekemisessä Euroopan kärkijoukoissa, sanoo HelsinkiMission kansalaistoiminnan johtaja Henrietta Grönlund, joka on tehnyt väitöskirjansa vapaaehtoistyöstä. Meillä on vanha talkookulttuuri. Meidän perinteisiimme kuuluu, että toinen toisesta pidetään huolta. Sen takia suomalaiset ovat valmiita maksamaan veroja hyvinvointivaltion ylläpitämiseksi jopa enemmän kuin nyt – ja tekemään lisäksi myös itse jotain, Grönlund selittää. Mukana on paljon yli 60-vuotiaita. Kolmannes auttajista on kuitenkin nuoria aikuisia, siis 20–35-vuotiaita. Uusi vapaaehtoistyön trendi on, että koululaiset ja opiskelijat tekevät porukalla auttamistempauksia.

Laura Hakoköngäs listaa tämän ajan tyypillisimpiä vapaaehtoistyön muotoja: Voi [– 37 –] hoivakodeissa lukemassa vanhuksille tai ihan vain pitämässä seuraa. [– 38 –] hoivakodin ryhmätilassa kitaraa tai vetää jumppaa. Voi [– 39 –] jonkin kurssin esimerkiksi nuorten työpajassa. Voi heittää keikkaa lasten ja perheiden tukena: vaikkapa [– 40 –] lapsen hoitoon tai harrastuksiin.

Vapaaehtoiseksi haluavan pitää vain valita, haluaako ehkä käydä vain yhden kerran tekemässä jotain hyvää, silloin tällöin keikkalaisena vai kenties tehdä jotain säännöllisesti kerran viikossa. Haluaako toimia ryhmässä vai olla kahden kesken? Entä ketä mieluiten auttaisi: yksinäisiä vanhuksia, omaa paikkaansa etsiviä nuoria, maahanmuuttajia tai vaikkapa entisiä asunnottomia?

Kaikille löytyy sopiva homma. Valinnanvaraa on. Tavallisen ihmisen ystäväntaidot riittävät, Hakoköngäs sanoo. Tärkeintä on, että kuuntelee. Ei tarvitse olla terapeutina, ei viranomaisena eikä vanhempana. Mitä auttaja sitten saa? Auttaminen voi olla vastateko työelämän koviille arvoille. Syyt voivat olla myös täysin henkilökohtaisia: ne voivat esimerkiksi linkittyä oman elämän kokemuksiin. Laura Hakoköngäs listaa vapaaehtoisten kertomia hyötyjä: Moni arvostaa sitä, että on saanut yhteyden ihmiseen, johon ei muuten olisi ikinä tutustunut. Oma sosiaalinen piiri laajenee. Vapaaehtoistyössäkin oppii uutta. Se ilahduttaa itseä. Tuntuu hyvältä olla apuna.